

Nr 153

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändring i förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall, m. m.; given den 12 oktober 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

CARL GUSTAF

G. E. STRÅNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framläggs förslag till förenklat förfarande för återbetalning av s. k. bilaccis och för bidrag för drivmedelsskatt till handikappad ägare av motorfordon. Vidare föreslås, att rätt till befrielse från eller återbetalning av bilaccis skall gälla samma fordon som är befriade från skatteplikt enligt vägtrafikskatteförordningen samt att talan ej skall få föras mot vissa beslut av riksskatteverket om återbetalning av bilaccis.

1 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall,

dels att rubriken till förordningen samt 1, 6 och 26 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, 7 §, av nedan angivna lydelse.

Kungl. Maj:ts förordning om omsättningsskatt på motorfordon

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

För motorfordon, som tillverkas inom riket eller hit införas, skall i de fall som nedan sägs erläggas omsättningsskatt till staten.

Skattepliktiga motorfordon enligt denna förordning äro personbilar, sådana med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustade lastbilar, vilkas tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram, samt motorcyklar, allt i den mån fordonen icke äro eller tidigare varit upptagna i bilregistret.

Till skattepliktigt motorfordon hänföres även tidigare icke skattepliktigt fordon, som efter registreringsbesiktning upptagits i bilregistret som motorfordon av sådant slag som anges i andra stycket.

Skatt skall icke utgå

a) för bil, som är inrättad utslutande för *brandväsen eller för transport av sårade eller sjuka;*

b) för sådan motorcykel, som avses i förordningen den 5 maj 1960 (nr 134) om mopeder; samt

c) för annan motorcykel, vilken är inrättad såsom invalidfordon och konstruerad för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.

I denna förordning användas uttryck och begrepp i samma betydelse som i *vägtrafikförordningen*. Tjänstevikt skall, där den ej vid beskattningstillfället framgår av typbesiktningssinstrument, besiktningssinstrument eller typintyg, beräknas enligt *vägtrafikförordningen* eller, där så ej kan ske, uppskattas med ledning av vad som

Skatt skall icke utgå

a) för bil, som är inrättad utslutande för *brandväsendet;*

b) för motorcykel, vilken är inrättad såsom invalidfordon och konstruerad för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.

I denna förordning användas uttryck och begrepp i samma betydelse som i *fordonskungörelsen* (1972: 595). Tjänstevikt skall, där den ej vid beskattningstillfället framgår av typbesiktningssinstrument, besiktningssinstrument eller typintyg, beräknas enligt *fordonskungörelsen* eller, där så ej kan ske, uppskattas med ledning av

¹ Senaste lydelse 1971: 1224, (jfr 1973: 175).

Nuvarande lydelse

kan antagas vara normal tjänstevikt för samma eller liknande slag av fordon i färdigutrustat skick. För sådan uppskattning äger riksskatteverket att i samråd med generaltullstyrelsen utfärda närmare föreskrifter.

Föreslagen lydelse

vad som kan antagas vara normal tjänstevikt för samma eller liknande slag av fordon i färdigutrustat skick. För sådan uppskattning äger riksskatteverket att i samråd med generaltullstyrelsen utfärda närmare föreskrifter.

6 §²

Har motorfordon, för vilket omsättningsskatt utgått, i samband med att det registrerats eller, om det avställts vid registreringen, i samband med att avställningen upphört, funnits vara skattefritt jämlikt 2 § första stycket a), b) eller c) förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt, skall riksskatteverket, efter ansökan, förordna om återbäring av erlagd omsättningsskatt. Vad nu sagts skall ock gälla motorfordon som, när det registrerats eller, om det avställts vid registreringen, när avställningen upphört, befriats från skatteplikt jämlikt 2 § andra stycket nämnda förordning, såframt icke länsstyrelsen i samband med beslutet om skattebefrielse förordnat att återbäring av erlagd omsättningsskatt ej skall äga rum. Sådant förordnande må meddelas endast om särskilda skäl äro därtill. De närmare föreskrifter, som fordras till ledning för länsstyrelsens prövning i detta hänseende, meddelas av myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Talan mot länsstyrelses beslut beträffande återbäring av omsättningsskatt föres hos kammarrätt genom besvär.

Har motorfordon, för vilket omsättningsskatt utgått, i samband med att det registrerats eller, om det avställts vid registreringen, i samband med att avställningen upphört, funnits vara skattefritt jämlikt 6 § vägtrafikskatteförordningen (1973: 601), skall riksskatteverket, efter ansökan, förordna om återbäring av omsättningsskatt som erlagts eller skall erläggas. Verket skall förordna om sådan återbäring även när motorfordon som, när det registrerats eller, om det avställts vid registreringen, när avställningen upphört, befriats från skatteplikt jämlikt 40 § nämnda förordning, såframt icke länsstyrelsen i samband med beslutet om skattebefrielse förordnat att återbäring av erlagd omsättningsskatt ej skall äga rum. Sådant förordnande må meddelas endast om särskilda skäl äro därtill. De närmare föreskrifter, som fordras till ledning för länsstyrelsens prövning i detta hänseende, meddelas av myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer. Det åligger länsstyrelse att utan dröjsmål till riksskatteverket anmäla medgiven skattebefrielse enligt 40 § nämnda förordning. Anmälan skall omfatta sådana uppgifter ur bilregistret som behövs för återbetalningen.

Talan mot länsstyrelses beslut beträffande återbäring av omsättningsskatt föres hos kammarrätt genom besvär. Mot riksskatteverkets beslut enligt första stycket får talan ej föras.

* Senaste lydelse 1971: 1224, (jfr 1973: 175).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §³

Har återbäring enligt 6 § skett med för högt belopp på grund av att fordonets ägare lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift i fråga som rör registrering av fordonet, är mottagaren skyldig att till statsverket återbetala vad han sålunda oriktigt erhållit.

Åtgärd för uttagande av oriktigt utgiven återbäring får ej vidtagas senare än fem år efter utgången av det kalenderår under vilket återbäringen utgivits.

26 §⁴

Vid skattskyldighet enligt 2 § d meddelar riksskatteverket ägaren av motorfordonet beslut om skattepåföring. Skatten skall erläggas genom insättning på riksskatteverkets postgirokonto inom trettio dagar från den dag den skattskyldige erhållit del av beslutet.

Försummar den skattskyldige att inbetala skatten, kan den på framställning av riksskatteverket omedelbart uttagas genom utmätning.

Det åligger *registreringsmyndigheten* att utan dröjsmål till riksskatteverket skriftligen anmäla registrering av motorfordon, som medför skattskyldighet enligt denna förordning. Anmälan skall omfatta erforderliga uppgifter för påföring av omsättningsskatt.

Det åligger *länsstyrelse* att utan dröjsmål till riksskatteverket skriftligen anmäla registrering av motorfordon, som medför skattskyldighet enligt denna förordning. Anmälan skall omfatta erforderliga uppgifter för påföring av omsättningsskatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om förhållande som hänför sig till tiden före den 1 januari 1974.

³ Förutvarande 7 § upphävd genom 1959: 95.

⁴ Senaste lydelse 1971: 250.

2 Förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon,

dels att rubriken till förordningen samt 1—3 och 5 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att nuvarande 6 § skall betecknas 7 §,

dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, 6 §, av nedan angivna lydelse.

Kungl. Maj:ts förordning om bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon

Nuvarande lydelse

Ägare av motorfordon, vilket jämlikt 2 § första stycket c) förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt är frikallat från skatteplikt eller för vilket befrielse från skatteplikt är medgiven enligt 2 § andra stycket nämnda förordning, är berättigad till bidrag i enlighet med vad i denna förordning sägs.

Bidrag utgår efter ansökan årligen i efterskott till den, som under det sistförflutna bidragsåret varit i bilregister antecknad såsom ägare av i 1 § avsett motorfordon, dock endast för tid, varunder skattefrihet åtnjutits för sådant fordon och detta innehafts av den vanföre.

Med bidragsår förstås tiden den 1 juli—den 30 juni.

Till ägare av bil utgår bidrag för helt år räknat med belopp motsvarande den skatt som under bidragsåret belöpte på

480 liter bensin, då fråga är om bensindriven bil, och

Föreslagen lydelse

1 §

Ägare av bensindrivet motorfordon, vilket enligt 6 § första stycket 3 vägtrafikskatteförordningen (1973: 601) är undantaget från skatteplikt eller för vilket befrielse från skatteplikt är medgiven enligt 40 § nämnda förordning, är berättigad till bidrag enligt denna förordning.

2 §

Bidrag utgår årligen i efterskott till den, som under det sistförflutna bidragsåret varit i bilregistret antecknad såsom ägare av i 1 § avsett motorfordon, dock endast för tid, varunder skattefrihet åtnjutits för sådant fordon och detta innehafts av den handikappade.

3 §

Till ägare av bil utgår bidrag för helt år räknat med belopp motsvarande den skatt som under bidragsåret belöpte på 480 liter bensin. Bidragsbeloppen skola avrundas till närmaste hela tiotal kronor.

Nuvarande lydelse

340 liter brännolja, då fråga är om brännoljedriven bil. Bidragsbeloppen skola avrundas till närmaste hela tiotal kronor.

Till ägare av motorcykel utgår bidrag för helt år räknat med hälften av det till ägare av bensindriven bil för helt år utgående beloppet.

Föreslagen lydelse

5 §¹

Ärenden rörande bidrag handläggas av länsstyrelserna.

Riksskatteverket handlägger ärenden om bidrag. Det åligger länsstyrelse att snarast efter bidragsårets utgång till riksskatteverket lämna uppgifter som behövs för utbetalning av bidrag.

6 §

Har bidrag utgivits med för högt belopp på grund av att fordonets ägare lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna uppgift i fråga som rör registrering av fordonet, är mottagaren skyldig att till statsverket återbetala vad han sålunda oriktigt erhållit.

Åtgärd för uttagande av oriktigt utgivet bidrag får ej vidtagas senare än fem år efter utgången av det kalenderår under vilket bidraget utgivits.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1974.

I samband med ikraftträdandet iakttages följande.

1. Till ägare av brännoljedrivna fordon utgår bidrag enligt äldre bestämmelser för tiden den 1 juli—den 31 december 1973. Därvid skall nämnda tid anses som bidragsår, för vilket bidrag dock utgår med högst hälften av bidrag för helt år enligt 3 § i den äldre lydelsen.

2. I fråga om bensindrivna fordon gäller äldre bestämmelser för bidragsåret den 1 juli 1973—den 30 juni 1974.

¹ Senaste lydelse 1963: 86.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 12 oktober 1973.

Närvarande: statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändring i förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall, m. m. och anför.*

Inledning

I prop. 1973: 94 med förslag till ändringar i vägtrafikbeskattningen aviserade jag att frågan om ett förenklat förfarande för handikappade att få återbetalning av bilaccis och bidrag till drivmedelsskatt skulle tas upp i annat sammanhang. Ett sådant förfarande antydde också i propositionen. Riksdagen antog propositionen (SkU 1973: 41; rskr 1973: 254).

Gällande bestämmelser

Enligt 6 § förordningen angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall (6 § ändrad senast 1971: 1224, jfr 1973: 175) skall riksskatteverket (RSV) efter ansökan förordna om återbetalning av erlagd omsättningsskatt (bilaccis) för vissa fordon, som ägs av höggradigt invalidiserade. Som förutsättning för återbetalning gäller, att befrielse från automobilskatt medgetts vid registreringen av fordonet eller, om det avställts vid registreringen, när avställningen upphört. När särskilda skäl föreligger kan länsstyrelsen i samband med beslutet om skattebefrielse förordna att återbetalning inte skall äga rum. Sådana särskilda skäl har vanligen ansetts föreligga om handikappad byter fordon oftare än vart tredje år.

RSV har också möjlighet att medge återbetalning av bilaccis enligt bemyndigande i kungörelsen (1972: 40) om befrielse från eller nedsättning av viss indirekt skatt. Talan mot RSV:s beslut i fråga om återbetalning av bilaccis förs genom besvär hos Kungl. Maj:t i statsrådet. Mot beslut av länsstyrelse att återbetalning av bilaccis i visst fall inte skall ske förs talan genom besvär hos kammarrätt.

I 40 § vägtrafikskatteförordningen (1973: 601, VSF) finns bestämmelser om befrielse från skatteplikt motsvarande dem som finns i 2 § andra stycket förordningen (1922: 260) om automobilskatt (ASF, 2 § ändrad senast 1971: 1220, jfr 1973: 175). VSF träder i kraft den 1 januari 1974 då ASF upphör att gälla. Samtidigt ersätts den årliga automobilskatten och brännoljeskatterna med årlig fordonsskatt och kilometerskatt.

Enligt förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon utgår bidrag, om ägaren under mer än två månader av bidragsåret innehaft bil eller motorcykel som befriats från skatteplikt enligt ASF. Bidrag utgår för helt år med belopp som svarar mot den skatt, den allmänna energiskatten inräknad, som under bidragsåret belöpte på 480 liter bensin eller 340 liter brännolja. Bidragsåret är tiden den 1 juli—den 30 juni. Har fordonet innehaft och varit skattefritt under mer än två men högst sex månader av bidragsåret utgör bidraget hälften av beloppet för helt år. Är tiden mer än sex månader utgår fullt bidrag.

I fråga om bilaccisen gäller undantag från skatteplikt för bil, som är inrättad uteslutande för brandväsendet eller för transport av sårade eller sjuka och vidare för motorcykel, som är inrättad som invalidfordon och vars maximihastighet inte överstiger 30 km i timmen. Härutöver gäller, att RSV efter ansökan skall återbetala erlagd bilaccis för bil av nu nämnt slag och vidare för bil som ägs av medlem av kungahuset eller innehas av utländsk medborgare som är medlem av främmande stats beskickning i Sverige. Detsamma gäller för bil som används uteslutande för brandväsendet utan att vara inrättad enbart för detta ändamål.

Den rätt till återbetalning som föreligger i enlighet med vad nu anförs omfattar bilar, som kan undantas från skatteplikt enligt ASF. Som förutsättning för återbäring gäller också, att bilen befriats från sådan skatteplikt vid registreringen eller, om den avställt vid registreringen, när avställningen upphört.

I 6 § VSF stadgas undantag från skatteplikt för bl. a. kungahusets fordon, fordon som inrättats uteslutande för brandväsendet och diplomatfordon. I förhållande till ASF innebär VSF den skillnaden, att skatteplikt tillkommit för fordon, som är inrättat uteslutande för transport av sårade eller sjuka och för fordon, som visserligen inte är inrättat för, men uteslutande används för brandväsendet.

Departementschefen

Höggradigt invalidiserade kan under vissa förutsättningar få befrielse från automobilskatt för personbil, lätt lastbil av visst slag eller motorcykel. Efter årsskiftet 1973/74 skall i motsvarande fall ges befrielse från fordonsskatt och från kilometerskatt. Har sådan befrielse medgetts kan

den handikappade också efter ansökan få återbetalning av bilaccis och årligt bidrag till skatten på drivmedel.

Som jag anförde i prop. 1973: 94 är dessa förmåner väl motiverade. Det har dock visat sig att bestämmelserna härom medför vissa praktiska svårigheter, framför allt av det skälet att det krävs ansökan för att få del av förmånerna. Risk för rättsförlust kan därför föreligga, t. ex. om ansökan görs för sent. Det har för mig framstått som angeläget att få till stånd ändrade regler som undanröjer nämnda nackdelar.

Enligt 40 § vägtrafikskatteförordningen (1973: 601, VSF) skall den handikappade hos länsstyrelsen ansöka om befrielse från vägtrafikskatt. Medges sådan befrielse antecknas detta i bilregistret. Om underrättelse angående befrielsen även skickas till riksskatteverket (RSV), som är beskattningsmyndighet för bilaccisen, skulle det vara möjligt för verket att med ledning av underrättelsen återbetala den för fordonet utgående bilaccisen till den handikappade utan någon särskild ansökan. Detta förenklade förfaringssätt bör tillämpas och som följd härav förordar jag att kravet på särskild ansökan för återbetalning av bilaccis slopas. Jag har övervägt om samma förfarande skulle kunna tillämpas även för återbetalning i andra fall, men inte funnit detta lämpligt eller befogat.

Länsstyrelsen kan som nämnts f. n. besluta, att återbetalning av bilaccis inte skall ske. Sådant beslut meddelas så gott som uteslutande, när handikappad byter fordon oftare än vart tredje år. Beslutar länsstyrelsen att ingen återbetalning skall ske kan RSV inte förordna härom. Det saknas enligt min mening anledning att ändra denna beslutsordning. Länsstyrelses beslut i fråga om återbetalning av bilaccis kan överklagas hos kammarrätt. Någon ändring härutinnan ifrågasätts inte. Beslut av RSV enligt 6 § bilaccisförordningen (SFS 1956: 545) om återbetalning av bilaccis överklagas f. n. hos Kungl. Maj:t i statsrådet. RSV:s prövning i dessa fall inskränker sig normalt till en undersökning av att vissa formella förutsättningar för återbetalning är uppfyllda. Handikappad kommer inte att göra någon rättsförlust om denna besvärsmått tas bort. Jag förordar därför att bestämmelser utfärdas om att talan ej får föras mot beslut av RSV i fråga om återbetalning av bilaccis enligt 6 § bilaccisförordningen. I vissa fall, t. ex. vid skattesatsändring, kan återbetalning komma att ske med annat belopp än det som faktiskt erlagts eller skall erläggas för fordonet av den skattskyldige. Detta kan bero på ovisshet om skattskyldigheten inträtt före eller efter skattesatsändringen. I sådant fall är det enligt min mening klart, att RSV med ändring av meddelat beslut skall kunna förordna om återbetalning av riktigt belopp.

För att möjliggöra skyndsamt återbetalning av bilaccis förordar jag vidare, att kravet på att bilaccisen skall ha erlagts slopas.

Mot RSV:s beslut om återbetalning av bilaccis enligt bemyndigandet i kungörelsen (1972: 40) om befrielse från eller nedsättning av viss indirekt skatt får talan föras hos Kungl. Maj:t i statsrådet. I dessa fall

är det fråga om en materiell bedömning enligt den dispensrätt som tillagts Kungl. Maj:t eller den myndighet som Kungl. Maj:t bestämt. Någon ändring i detta hänseende föreslås ej.

Rätten för handikappad att få bidrag till drivmedelsskatt beror i första hand på om fordonet blivit befriat från årlig fordonsskatt. Har befrielse medgetts inverkar den handikappades innehavstid och den tid under vilket fordonet varit skattefritt på storleken av bidraget.

De uppgifter som krävs för att avgöra om och i så fall med vilket belopp bidrag skall utgå kan tas fram i det nya bilregistret. Det är därför möjligt att även i fråga om dessa bidrag, slopa kravet på ansökan från den handikappade och jag förordar att bidragsförordningen ändras i enlighet härmed. I samband därmed bör uppgiften att handlägga bidragsfrågor föras över från länsstyrelserna till RSV.

Bidragets storlek är f. n. knutet till beskattningen av drivmedel. Oberoende av körsträcka utgår ersättning för helt år med belopp som svarar mot skatten på 480 liter bensin resp. 340 liter brännolja. Fr. o. m. årsskiftet kommer särskild skatt inte att utgå på brännolja. I stället utgår kilometerskatt och särskild kilometerskatt på brännoljedrivna fordon. Den i 40 § VSF inskrivna skattebefrielsen täcker även kilometer-skatten. Enligt nuvarande bestämmelser omfattar bidraget även den allmänna energiskatten på brännolja. Energiskatten utgör 2,5 öre/l, vilket för 340 liter gör 8 kr. 50 öre. Med hänsyn till att de nya reglerna om skattebefrielse kan ge större förmån än som nu är fallet finns det enligt min mening inte något behov av att utge bidrag för den allmänna energiskatten. Jag förordar därför att bidrag i fortsättningen skall utgå endast till handikappad som innehar bensindrivna bil eller motorcykel.

Enligt de bestämmelser som f. n. gäller medges befrielse från eller återbetalning av bilaccis bl. a. för bil, som är inrättad uteslutande för transport av sårade eller sjuka och för bil, som, utan att vara inrättad uteslutande för brandväsendet, uteslutande används härför. Detta sammanhänger med att fordon av nu nämnt slag är befriade från automobilskatt. I VSF finns inte motsvarande bestämmelser om undantag från vägtrafikskatt. Skälet härtill är bl. a. att fordonen används på ungefär samma sätt som andra fordon och att det i vissa fall är svårt att skilja dem från fordon för vilka skattebefrielse inte skall komma i fråga.

Lättnaderna i fråga om bilaccisen bör enligt min mening i fortsättningen knytas till vad som enligt VSF gäller för befrielse från vägtrafikskatt. Härför talar framför allt praktiska skäl. Jag förordar därför, med viss avvikelse från vad som uttalades i prop. 1973: 94, att befrielse från eller återbetalning av bilaccis anpassas till vad som i VSF gäller för befrielse från vägtrafikskatt.

Jag förordar vidare vissa ändringar av närmast redaktionell natur i bilaccisförordningen, vilka föranleds av den nya trafiklagstiftningen (SFS 1972: 592—605). Det särskilda undantaget i 1 § fjärde stycket b) för

mopeder bör sålunda utgå, eftersom dessa enligt 3 § fordonskungörelsen (1972: 595) ej är att anse som motorcyklar. Vidare förordar jag att bidragsförordningen får en mera tidsenlig rubrik och ges benämningen förordning om bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon.

Hemställan

Under återopande av vad jag sålunda har anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1. förordning om ändring i förordningen (1956: 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall,
2. förordning om ändring i förordningen (1960: 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

Britta Gyllensten

